NN 123/2017 (12.12.2017.), Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-4595/2013 od 28. studenoga 2017.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

2811

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, rješavajući o prijedlogu za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 28. studenoga 2017. donio je

RJEŠENJE

I. Ne prihvaća se prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu formalne suglasnosti s Ustavom Zakona o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije (»Narodne novine« broj 124/11.).

II. Odbacuje se prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Zakona o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije (»Narodne novine« broj 124/11.) u dijelu kojim se osporava njegova primjena na pojedinačan slučaj.

III. Obustavlja se postupak u povodu preostalog dijela prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Zakona o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije (»Narodne novine« broj 124/11.).

IV. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Hrvatski sabor je na 24. sjednici održanoj 21. listopada 2011. donio Zakon o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije (u daljnjem tekstu: Zakon o ništetnosti), koji je objavljen u »Narodnim novinama« broj 124 od 4. studenoga 2011., a u skladu s člankom 4. stupio je na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

2. Udruga branitelja policije i vojne policije iz Domovinskog rata iz Vrbovca (u daljnjem tekstu: predlagateljica), na temelju članka 38. stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), podnijela je Ustavnom sudu prijedlog za ocjenu formalne i materijalne suglasnosti s Ustavom Zakona o ništetnosti.

2.1. Sukladno članku 27. stavku 6. Ustavnog zakona od raspravljanja i glasovanja u ovom postupku izuzela se sutkinja Ingrid Antičević Marinović, te suci Josip Leko i Davorin Mlakar.

II. OSPORENI ZAKON

3. Zakon o ništetnosti glasi:

»Članak 1.

Stupanjem na snagu ovog Zakona utvrđuje se da su ništetni i bez pravnog učinka svi pravni akti bivše JNA, njezinih pravosudnih tijela, pravosudnih tijela bivše SFRJ i pravosudnih tijela Republike Srbije koji se odnose na Domovinski rat u Republici Hrvatskoj, kojima su osumnjičeni, optuženi i/ili osuđeni državljani Republike Hrvatske za kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom iz Glave XIII. Kaznenog zakona ('Narodne novine', br. 110/97., 27/98. – ispravak, 50/2000., 129/2000., 51/2001., 111/2003., 190/2003. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/2004., 84/2005. – ispravak, 71/2006., 110/2007., 152/2008., 57/2011., 77/2011. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), počinjena na teritoriju Republike Hrvatske, i to:

– genocida iz članka 156.,

– agresivnog rata iz članka 157.,

– zločina protiv čovječnosti iz članka 157.a,

– ratnog zločina protiv civilnog pučanstva iz članka 158.,

– ratnog zločina protiv ranjenika i bolesnika iz članka 159.,

– ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 160.,

– protupravnog ubijanja i ranjavanja neprijatelja iz članka 161.,

– protupravnog oduzimanja stvari od ubijenih i ranjenih na bojištu iz članka 162.,

– nedozvoljenog sredstva borbe iz članka 163.,

– povrede pregovarača iz članka 164.,

– grubog postupanja s ranjenicima, bolesnicima i ratnim zarobljenicima iz članka 165.,

– neopravdane odgode povratka ratnih zarobljenika iz članka 166.,

– uništavanja kulturnih dobara i objekata u kojima se nalaze kulturna dobra iz članka 167.,

– zapovjedne odgovornosti iz članka 167.a,

– zlouporabe međunarodnih znakova iz članka 168.,

– povrede ugleda strane države i međunarodne organizacije iz članka 186.,

– udruživanja radi činjenja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom iz članka 187.,

– pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom iz članka 187.a i

– naknadne pomoći počinitelju kaznenog djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom iz članka 187.b.

Iznimno, ništetnost pravnih akata pravosudnih tijela Republike Srbije ne odnosi se na akte za koje pravosudna tijela Republike Hrvatske utvrde da udovoljavaju pravnim standardima iz kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske.

Članak 2.

Samo pravosudna državna tijela Republike Hrvatske mogu pred hrvatskim pravosudnim tijelima procesuirati hrvatske državljane za kaznena djela iz članka 1. ovog Zakona.

Ovim se Zakonom ne dovodi u pitanje izvršavanje obveza koje je Republika Hrvatska preuzela Ustavnim zakonom o suradnji Republike Hrvatske s Međunarodnim kaznenim sudom ('Narodne novine', br. 32/96.).

Članak 3.

Pravosudna tijela Republike Hrvatske neće postupati po zamolnicama pravosudnih tijela Republike Srbije za pravnu pomoć u kaznenim postupcima ako je postupanje po takvim zamolnicama u suprotnosti s pravnim poretkom Republike Hrvatske i šteti njezinoj suverenosti i sigurnosti.

Odluku o postupanju po takvim zamolnicama donosi ministar pravosuđa Republike Hrvatske.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u 'Narodnim novinama'.«

4. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona, Ustavni sud je od Hrvatskog sabora zatražio i zaprimio mjerodavnu dokumentaciju vezanu uz raspravljanje i donošenje Zakona o ništetnosti.

III. PRIGOVORI PREDLAGATELJICE

5. Predlagateljica smatra da je Zakon o ništetnosti organski zakon te da je za njegovo donošenje potrebna većina glasova svih zastupnika Hrvatskog sabora u skladu s člankom 83. stavkom 2. Ustava. Ona u svom prijedlogu, među ostalim, navodi:

»Udruga Branitelja Policije i Vojne Policije iz Domovinskog Rata skraćeno: UBPVPDR te također i u ime obitelji M. o kojima kao institucija brinemo i skrbimo, zahtijevamo provedbu provjere ustavnosti Zakona o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije (»Narodne novine«, broj 124/2011.) te da ga proglasi NUSTAVNIM te ukine u cjelini. Zbog ovoga Zakona o ništetnosti, g. V. M. nije omogućeno pravično suđenje (...). UBPVPDR smatra da osporeni Zakon predstavlja organski zakon, te je kao takav trebao biti donesen većinom glasova sukladno odredbi članka 83. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske. Naime, saziv Hrvatskog sabora iz 2008. godine imao je 153 zastupnika, što znači da većinu glasova svih zastupnika čini 77 glasova, a usvojen je sa 72 glasa za, 5 suzdržanih i 0 protiv.«

Istovremeno, predlagateljica osporava i materijalnu suglasnost s Ustavom Zakona o ništetnosti te njegovu praktičnu primjenu »u slučaju V. M.«. Prijedlog je podnijela »i u ime obitelji M.«.

Ona je predložila pokretanje ustavnosudskog postupka i ukidanje zakona u cijelosti.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

6. Predlagateljica osporava formalnu suglasnost s Ustavom Zakona o ništetnosti jer smatra da je Zakon o ništetnosti organski zakon za čije je donošenje potrebna većina glasova svih zastupnika Hrvatskog sabora u smislu članka 83. stavka 2. Ustava.

7. Tijekom ustavnosudskog postupka od Hrvatskog sabora zatražena je dostava zapisnika i fonograma 24. sjednice 6. saziva Hrvatskog sabora održane 28., 29. i 30. rujna te 5., 6., 7., 12., 13., 14., 19., 20., 21., 26., 27. i 28. listopada 2011.

Iz zapisnika i fonograma slijedi da je Hrvatski sabor Zakon o ništetnosti donio većinom glasova nazočnih zastupnika jer je sedamdeset dva (72) zastupnika glasovalo za donošenje Zakona o ništetnosti, a pet (5) zastupnika bilo je suzdržano.